Sistema de carreteres

El camí carreter de 1698

El sistema de carreteres de la muntanya de Montserrat està configurat per un conjunt de vials que permeten un accés còmode, malgrat les necessàries corbes que cal fer, al monestir de Santa Maria i altres que permeten fer una fàcil circumval·lació al massís.

Les principals vies del massís són:

B-110 Carretera del Bruc
B-111 Vial del Bruc
B-112 Carretera de Collbató a l'aeri de Montserrat
B-113 Carretera de can Estruc
C-1411a Carretera del Borràs
C-55 Carretera Abrera-Solsona
BP-1101 Carretera de can Maçana
BP-1103 Ramal al monestir de Santa Maria des la carretera del Bruc a Manresa
BP-1121 Carretera de Monistrol de Montserrat al monestir de Santa Maria
BV-1122 Carretera de Sant Cristòfol a Castellbisbal
BV-1123 Carretera de Marganell

BP-110 Antiga carretera del Bruc

Aquesta carretera també es denomina connexió del coll del Bruc a Can Maçana. Té el seu PQ 0 en la N-IIz al terme municipal del Bruc i el seu tram final, després de 7,780 quilòmetres, en la intersecció de la B-111 i la BP-1101 també en el mateix terme municipal. Inicialment la Generalitat de Catalunya era el titular d'aquesta carretera però, en un primer moment, es traspassà per conveni la seva gestió a la Diputació de Barcelona i un nou conveni, el 28 d'octubre del 2010, transferí la plena titularitat a la institució provincial.

B-111 El Bruc

Petit vial que s'inicia el PQ 0 de la carretera BP-1101 en la seva intersecció amb la B-110 en el terme del Bruc i, després d'un tram de 1,775 quilòmetres es troba amb la NII-a al Bruc de Dalt acabant 0,820 quilòmetres després en el Bruc del Mig.

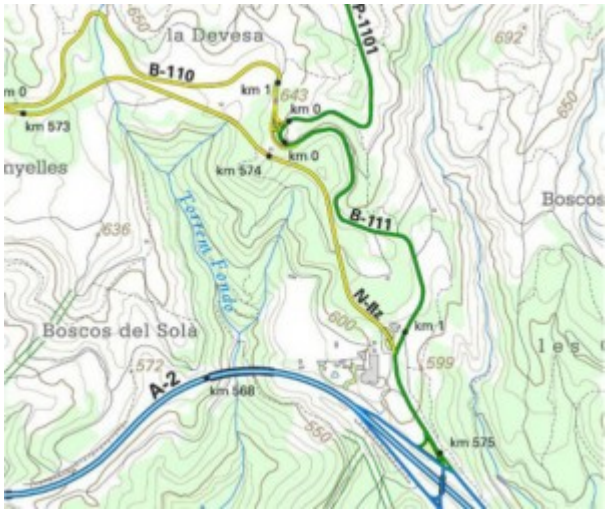

B-112 Carretera de Collbató a l'aeri de Montserrat

Aquest vial és la connexió entre l'A-2 i la C55 per Collbató. Té una longitud de 6,233 quilòmetres. S'origina el PQ 575.750 de l'A-2 a Collbató i finalitza en el PQ 11.500 de la C-55 al pont d'accés a l'Estació de l'Aeri. És una carretera de titularitat de la Diputació de Barcelona. La titularitat inicial d'aquesta carretera era de la Generalitat de Catalunya. El 29 de maig de 2006 es signa un conveni de cessió de gestió de la carretera entre la Generalitat i la Diputació i un nou conveni, 28 d'octubre del 2010, traspassava la seva titularitat de ple dret a la institució provincial. La Vanguardia del 24 d'octubre de 1906 explicava que en la

quarta sessió de la Diputació Provincial s'aprovà el «*proyecto del camino vecinal de la carretera del Estado que desde la de Madrid á Francia se dirige por Collbató á la provincial de Esparraguera á Manresa y Monistrpl de Montserra*». El mateix diari informa el 20 de febrer de 1907 la subhasta de l'anterior carretera; el 22 de maig de 1907 l'adjudicació definitiva del camí i 21 d'octubre de 1908 surt la notícia de la recepció del camí.

B-113 Carretera de can Estruc

Es tracta de la carretera que enllaça el pont de can Estruc amb la carretera 1411 (C-55) a l'alçada de la Puda. Té 4,200 quilòmetres de longitud.

C-1411a Carretera del Borràs

La denominació C-1411 fou la codificació inicial de la carretera (aleshores considerada comarcal) que sortia de la N-II a Abrera (Baix Llobregat) fins a l'enllaç amb la N-260 a Bellver de Cerdanya (Cerdanya) tot passant per Manresa (Bages), Berga (Berguedà) i creuant el Moixeró pel túnel del Cadí. El recorregut total de la carretera era d'aproximadament 115 km. Amb la recodificació de

carreteres feta l'any 2001, el tram entre Abrera i Manresa passa a denominar-se C-55 mentre que el tram entre Sant Fruitós de Bages i Bellver de Cerdanya, s'integra dins de l'eix C-16. El tram intermedi entre Manresa i Sant Fruitós passa a ser el tram C-16C.

Actualment aquesta carretera esta codificada en trams que tenen 1411 com a dígits inicials però que es diferencien per lletres. De tots ells només el tram 1141a està integrat en el massís de Montserrat. Aquest vial, conegut com la carretera del Borràs, s'origina en PQ 915 de la 1121 al Borràs i acaba en el PQ 0 de la 1123 i el PQ 0 de la C-1411ar. Té 2,875 quilòmetres. La titularitat de la carretera és de la Diputació de Barcelona.

C-55

És la carretera que uneix Abrera, Manresa, Cardona i Solsona amb una recorregut total de 79,0259 quilometres. Té el seu punt quilomètric 0 a Abrera a la carretera N-II. Des d'aquest punt la carretera s'orienta al riu Llobregat que el segueix pel seu marge esquerra, mentre que a l'esquerra de la marxa en direcció a Manresa queda el massís de Montserrat. Entre Abrera i Manresa (Sant Pau) hi ha 26,08 quilometres. Com s'ha dit abans, aquesta carretera, de nova codificació, prové d'un tram de l'antiga C-1411. Aquesta carretera passa al costa de l'antic Balneari de la Puda, l'Aeri de Montserrat, Monistrol de Montserrat i d'ella surt la cruïlla per anar a Marganell.

BP-1101 Carretera de can Maçana

La carretera de can Maçana també es denomina carretera del Bruc a Manresa entroncament amb la C-37. Una part d'aquesta carretera està integrada dins del massís de Montserrat. Aquest vial té el seu origen en el PQ 0 de la B-111 i en el PQ 1.040 de la B-110 al Bruc. El seu primer tram és de 1,400 quilòmetres i acaba al coll de can Maçana on comença la carretera BP-1103. La titularitat d'aquest tram fou traspassada des de la Diputació de Barcelona a la Generalitat de Catalunya pel Decret 309/2006 amb data 1 de novembre del 2006. El segon tram comença al PQ 1400, situat al coll de can Maçana on hi ha l'origen de la BP-1103 i acaba en el PQ 8615 a Marganell en la cruïlla de la BV 1123. El trams final comença en el PQ 8615 i acaba en el PQ 13410 que es troba en la rotonda a nivell del PQ 89.174 de la C-37. La Diputació de Barcelona és el titular d'aquests dos darrers trams.

BP-1103 Ramal al monestir de Santa Maria des la carretera del Bruc a Manresa

Aquesta carretera també serà comentada alhora de parlar dels camins d'accés al monestir de Santa Maria des del Bruc. És coneguda també com carretera de Can Maçana. L'origen del vial és el PQ 1.400 de la BP-1101 a can Maçana i el final és el PQ 12.000 de la BP-1121 a l'indret de la cruïlla amb aquesta darrera carretera. La longitud del vial és de 7,780 quilòmetres. La Diputació de Barcelona era el titular d'aquesta carretera però fou traspassada a la Generalitat de Catalunya

BP- 1121 Carretera de Monistrol de Montserrat al monestir de Santa Maria

Aquesta carretera estarà comentada amb més detall al parlar de les vies d'accés al monestir de Santa Maria de Montserrat des de Monistrol de Montserrat. Tot seguit es resumeixen les dades més rellevants sobre aquesta carretera.

L'actual carretera BP-1121 segueix un traç similar a la primitiva carretera

denominada camí carreter de Monistrol obert l'any 1859 per facilitar l'accés des de l'estació del Nord (Castellbell i el Vilar-Monistrol de Montserrat) del ferrocarril Barcelona-Lleida-Saragossa al monestir de Santa Maria després de recórrer 13 kilòmetres.

Segons el catàleg de carreteres de la Generalitat i de ela Diputació de Barcelona la carretera BP-1121 té els següents trams. El primer tram, on es situa el punt quilomètric 0, va des del Borràs on hi ha l'estació de tren Monistrol de Montserrat de la línia del Nord fins l'entorn de la carretera C-55 a Monistrol de Montserrat, amb una longitud de 4,5 kilòmetres. La Diputació de Barcelona és titular d'aquest trams. El següent tram va des d'aquest entorn fins a l'alçada de l'indret Sant Jaume el Blanc, cruïlla amb la carretera BP 1103, on hi ha un punt quilomètric 12 de la carretera, amb un longitud real de 7,4 quilòmetres. Aquest tram era de la Diputació de Barcelona però el Decret 309/2006 traspassà la seva titularitat a la Generalitat de Catalunya el 1 de novembre de l 2006. El tram final que va des d'aquesta cruïlla fins al monestir de Santa Maria amb una distància real de 1,545 quilòmetres. Sense precisar on es situa el punt quilomètric final. De tal manera que la longitud total de la carretera BP-1121 és de 13,545 quilòmetres. La Diputació de Barcelona cedí per conveni aquest darrer tram al Patronat de la Muntanya de Montserrat (29 novembre 1993) per facilitar la gestió d'una àmplia zona d'aparcament.

BV-1122 Carretera de Sant Cristòfol a Castellbisbal

L'inci d'aquest vial és el PQ 4,675 de la BP-1123 a nivell de Sant Cristòfol i acaba,

després de recórrer 3,868 quilometres, en una pista forestal a l'alçada del coll situat entre el turó de Comellats i el turó de Morralius.

BV-1123 Carretera de Marganell

Aquesta carretera s'inicia a en el PQ 14,375 de la C-1411a al Borràs. Després de 4,675 es creua amb la BV-1122 al barri de Sant Cristòfol i des d'allí continua fins al poble de Marganell. Des d'aquest indret la carretera continua i, després de 6,145 des de Marganell, s'incorpora a la BP 1101 en el PQ 8,615 a nivell del Colldarboç. La seva longitud total és de 10,820 quilometres.

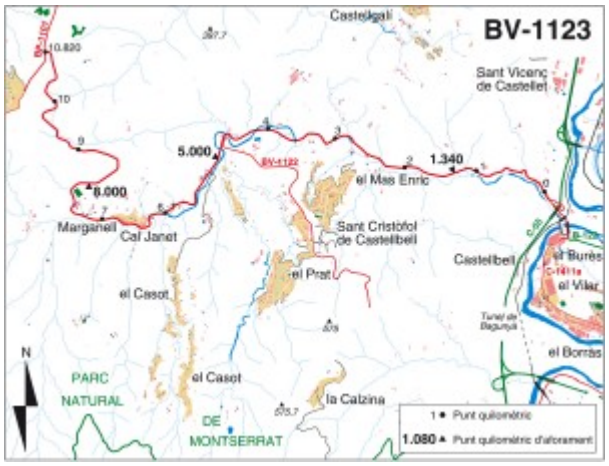

Explica Manuel Marinel·lo a la seva guia *Montserrat* (1927) que a començament del segle XX hi havia tres rutes per carretera per accedir al monestir de Santa Maria de Montserrat.

- Barcelona-Sant Cugat del Vallés-Rubí-Terrassa-Monistrol de Montserrat-Monestir de Santa Maria de Montserrat. 63 km en total

- Barcelona-Martorell-Esparraguera-Monistrol de Montserrat- Monestir de Santa Maria de Montserrat. 60 km en total
- Barcelona-Martorell-Esparraguera-Collbató- El Bruc- Monestir de Santa Maria de Montserrat. 64 km en total

Una variant era agafar el tren fins a Terrassa i des d'allí pujar en cotxe al monestir. 35 km en total.

Manuel Marinello també explica ue hi havia dos serveis d'autocars per anar des de Barcelona al santuari de Santa Maria de Montserrat. Els dos autocars sortien a les 8 del matí. Un d'ells ho feia des de la plaça de la Universitat i seguia l'itinerari Barcelona-Molins de Rei-Esparraguera-Monistrol de Montserrat-Colònia Puig-Santuari de Santa Maria de Montserrat. El segon autobús sortia de la plaça Sepúlveda i anava directe al monestir i després a l'hotel Marcet tornat pels Brucs. Els dos autobusos tardaven una mica més de dues hores.